

Tragický incident na svahu hory Čantoryje a nově získané materiály

Dne 11. listopadu 1920 skupina měřičů Delimitační komise pracovala při vytýčení hranice na jižním svahu Čantoryje necelých 500 m od jejího vrcholu. Jednalo se o dva československé geometry Karla Malinu a inž. Františka Brože. Z Polska to pak byli dva geometři inž. Bruno Oleński a Leopold Szeliga a pět figurantů. V půl dvanácté se ze směru od chaty pod horou Čantoryje blížila k pracovníkům skupina 16-18 mladých mužů. Vypadali jako turisté. Zeptali se, zda mohou přejít na českou stranu a když dostali kladnou odpověď tak se znenadání otočili na pracovníky komise a vyzvali je, aby zvedli ruce. Byli vyzbrojeni revolvery a jeden z nich měl pušku. Všichni prohledali a ptali se na dr. Roszka. Mezitím padl výstřel. Geometr František Brože byl raněn do nohy a upadl na zem. Na tento signál vytáhli útočníci lískové hole. Geometrům Leopoldu Szeligovi a Wilhelmovi Caletkovi, který byl v uniformě polského vojáka, útočníci dovolili odejít, ostatní členy Delimitační komise ztloukli holemi do bezvědomí. Za dva dny, nedaleko od místa činu, byl nalezen zastřelený československý voják, figurant **vojín Klement Šťastný**.

Případ nebyl dodnes objasněn a viníci nikdy nebyli potrestáni.

Ostatní zraněné zeměměřiče ošetřil MUDr. Hermann Hinterstoisser v budově místní železniční stanice.

MUDr. Hermann Hinterstoisser

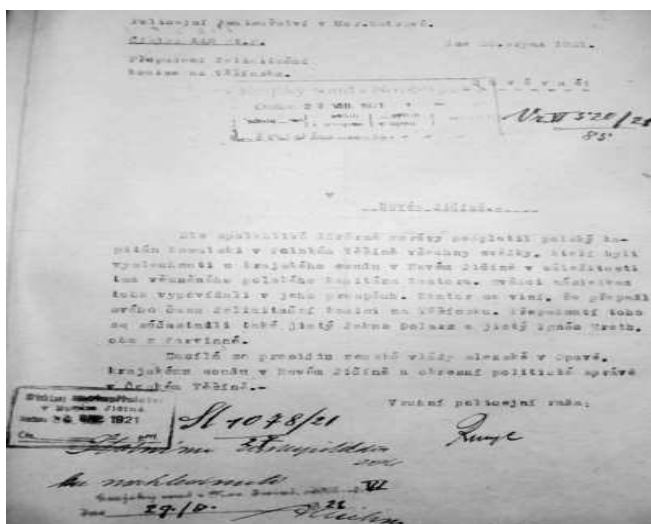
Je docela možné, že se někdo snažil o to, aby útočníci nebyli dopadeni, i když v určité fázi vyšetřování byly známy popisy osob, vědělo se odkud přijeli i to, že se část z nich vrátila do Ustroně. Hovořili místním nářečím.

Koncem ledna 1921 byl československými četníky zatčen Paweł Kantor, ředitel polské školy v Horní Líštné, na československém území. V červnu 1921 byl postaven před soud. U soudu vypovídali oba čs. geometři a pomocník geometrů, Polák Leopold Caletka.

Polský učitel Paweł Kantor z Horní Líštné

... Všichni tři poznali v Kantorovi vůdce bandy útočníků. U soudu se však objevili další svědci, kteří však tvrdili, že Paweł Kantor v inkriminované době učil ve škole. Paweł Kantor byl z vězení propuštěn 18. srpna 1921 pro nedostatek důkazů. V Zemském archivu v Opavě existuje soudní spis celého případu. Je zde mimo jiné založen dokument – zbrojní pas, svědčící o tom, že Paweł Kantor vlastnil zbraň.

V Zemském archivu v Opavě je v soudním spisu k tomuto případu založen dokument, který uvádí, že výslechy svědků v polském Těšíně byly zmanipulovány. Jedná se o Zprávu Vrchního policejního rady Rumpla ze dne 27. 8. 1921, kterou zaslal Krajskému soudu v Novém Jičíně.

Je zde uvedeno: „Dle spolehlivě důvěrné zprávy podplatil polský kapitán Kowalski v Polském Těšíně všechny svědky, kteří byli vyslechnuti u krajského soudu v Novém Jičíně v záležitosti tam vězněného polského kapitána Kanto a jistý Ignác ra. Svědci následkem toho vypovídali v jeho prospěch. Kantor se viní, že přepadl svého času delimitační komisi na Těšínsku. Přepadnutí toho se účastnili také jistý Jakub Dolarz a Ignác Breth oba z Karviné.

Zasílá se prezidiu zemské vlády slezské v Opavě, krajskému soudu v Novém Jičíně a okresní politické správě v Českém Těšíně.

Vrchní policejní rada Rump. “

Viník tak nebyl nikdy potrestán.

Teprve po několika letech Klemens Matusiak – školní inspektor z Bílska poodkryl roušku celého případu.

Přiznal, že útok na delimitační komisi na Čantoryji dne 11. listopadu 1920 provedli lidé spojení s tajnou organizací nazvanou : Komitet Wojskowo – Polityczny. (KWP). Předsedou zmíněného KWP – Vojensko-politického výboru byl totiž právě Klemens Matusiak (přezdíván „Mika“).

Jeho nejbližšími spolupracovníky byli: „ Major Karel Janeczek – („Dolan“) z Cieszyna, kapitán ve výslužbě Pawel Kantor – („Chochol“) – ředitel polské školy v Horní Líštné na československé straně a praporčík Erwin Szewczyk – („Bogdan“) – učitel z Cieszyna. Cílem KWP bylo: Nepřipustit potvrzení současné hraniční linie na Těšínském Slezsku, jinými slovy: šířit nespokojenost, stávký, vyvolávat nepokoje, usilovat buď o dohodu nebo ozbrojený střet , který by měl směřovat k novému řešení slezské otázky ve prospěch Polska. KWP zahrnovala polské i československé pohraničí. Na polské straně šlo především o:

1. Vyvolávat hromadné demonstrace proti československému útisku a k tomu vysílat protestní delegace zaměřené proti útlaku, kterému jsou Poláci vystaveni
2. Tisková propaganda
3. Vytváření konspiračních bojových skupin a oddílů k zajištění skladů zbraní
4. Vytváření 4-5 členných bojůvek s cílem odsunu „nebezpečných“ osob z české strany
5. Vytvoření a vedení přísné vojenské evidence
6. Obdobný scénář byl i na čs. straně. V pohraničních obcích by měla být stálá bojová pohotovost s cílem vytvářet provokativní ozbrojené šarvátky.

V okamžiku zahájení delimitačních prací byly pod vedením Pawła Kantora plánované demonstrace, které měly přerůst v ozbrojené vystoupení.

Ve svých vzpomínkách Matusiak uvádí, že: **„...skupina působila v rámci KWP, na Čantoryji ji vedl on a podporučík v záloze G. (jméno neuvedl). Při ozbrojené akci na Čantoryji zastřelil českého vojáka jeden z členů bojůvky, o kterém se vědělo jen to, že byl povoláním horník a poté beze stopy zmizel.“**

Snaha Československé obce legionářské, jednoty Frýdek-Místek a Matice slezské spolku Bystřice nad Olší, vzdát úctu vojínu Československé armády, který položil mladý život za svou vlast byl a bohužel i je, trnem v oku některým lidem, kteří se ani po sto letech nebyli schopni vyrovnat s tím, že mezi Českou republikou a Polskem je jasně vymezená a smlouvami potvrzená hranice. Jak jinak si lze vysvětlit, že již na podzim v roce 2015 byl kříž vytržen ze země a odhozen v lese.

V současné době je opět ukraden a nenalezli jsme po něm žádné stopy.

Krást kříže na místě posledního vydechnutí mladého člověka je obzvlášť odsouzeníhodné.

Dům v obci Záblatí
čp.134 v němž bydleli
manželé Šťastní

Klement se vyučil stolařem, byl ženatý a v roce 1920 bydlel v Záblatí v čp. 134. Vojenskou prezenční službu vykonával u 3. praporu pěšího pluku 3 „Jana Žižky“ v Kroměříži. Právě 3. prapor uvedeného pěšího pluku se nacházel od října 1920 do ledna 1921 ve Fryštátě. Jeho manželka Anna Šťastná, roz. Dworzaková nar. 3. 2.1898 v Záblatí, se po tragické smrti manžela podruhé provdala za vrchního štábního strážmitra Josefa Větrovce, v roce 1957 se odstěhovala do Napajedel ke své jediné dceři Klementině Mališové roz. Šťastné.

V Napajedlích žije její syn, pan Leopold Mališ. Svého dědečka Klementa Šťastného nikdy nepoznal, ale z vyprávění babičky Anny o této tragické události ví. Napsal nám, že jeho babička měla uschovány novinové články o celé tragédii, **kondolenční dopisy od představitelů tehdejší vlády a medaile in memoriam.**

Hrob voj. Klementa Šťastného, kde byl dne 14. listopadu 1920 pochován s vojenskými poctami, jsme našli po třech letech pátrání, v březnu letošního roku na starém hřbitově v Bohumíně.

